

Laidiens: 29.08.2000., Nr. 302

Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumi Nr.296

Rīgā 2000.gada 22.augustā (prot. Nr.39, 51.§)

Noteikumi par profesionālo un amata pienākumu veikšanai nepieciešamo valsts valodas zināšanu apjomu un valodas prasmes pārbaudes kārtību

Izdoti saskaņā ar Valsts valodas likuma 6.panta piekto daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Šie noteikumi nosaka profesionālo un amata pienākumu veikšanai nepieciešamo valsts valodas zināšanu apjomu un valsts valodas prasmes pārbaudes kārtību Valsts valodas likuma 6.panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minētajām personām.

2. Šie noteikumi neattiecas uz personām, kuras:

2.1. ieguvušas pamata, vidējo vai augstāko izglītību latviešu valodā;

2.2. saņēmušas Izglītības un zinātnes ministrijas izdotu sertifikātu par centralizēto eksāmenu nokārtošanu;

2.3. ir I, II un III grupas redzes un dzirdes invalīdi;

2.4. ir I un II grupas invalīdi ar vispārīgo saslimšanu.

3. Valsts valodas zināšanu apjoms ir noteikts, ievērojot profesiju specifiku un attiecīgajā profesijā vai amatā nepieciešamo valsts valodas prasmes līmeni.

4. Valsts un pašvaldību iestāžu, tiesu un tiesu sistēmai piederīgo iestāžu, valsts un pašvaldību uzņēmumu, kā arī to uzņēmēj sabiedrību darbiniekiem, kurās lielākā kapitāla daļa pieder valstij vai pašvaldībai, profesionālo un amata pienākumu veikšanai nepieciešamais valsts valodas prasmes līmenis un pakāpe noteikti šo noteikumu 1.pielikumā.

5. Privāto iestāžu, organizāciju un uzņēmumu (uzņēmēj sabiedrību) darbiniekiem attiecīgās profesijas vai amata pienākumu veikšanai nepieciešamo valsts valodas prasmes līmeni un pakāpi nosaka darba devējs, pašnodarbinātajām personām — pati pašnodarbinātā persona.

6. Darba devējs veido savas institūcijas amatu un profesiju sarakstu, kurā norādīti atbilstošie valsts valodas prasmes līmeņi un pakāpes (turpmāk — saraksts). Sarakstu darba devējs var saskaņot ar Valsts valodas centru.

7. Valsts valodas centram ir pienākums pēc darba devēja pieprasījuma sniegt atzinumu par attiecīgo profesiju vai amata pienākumu veikšanai nepieciešamo valsts valodas līmeni un pakāpi.

8. Valsts valodas prasmi profesionālo un amata pienākumu veikšanai apliecina valsts valodas prasmes pārbaudes komisijas izsniegta attiecīgās pakāpes valsts valodas prasmes apliecība (2.pielikums), ko persona uzrāda darba devējam pēc viņa pieprasījuma.

9. Valsts valodas prasmes pārbaudes komisijas (turpmāk — komisija) izveido tieslietu ministrs, un tās darbojas saskaņā ar tieslietu ministra apstiprinātu nolikumu.

10. Par valsts valodas lietošanu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajām prasībām ir atbildīgas Valsts valodas likuma 6.panta pirmajā, otrajā un trešajā daļā minētās personas un darba devējs normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

II. Valsts valodas zināšanu apjoms

11. Profesionālo un amata pienākumu veikšanai nepieciešamais valsts valodas zināšanu apjoms ir iedalīts trīs valodas prasmes līmeņos:

11.1. pirmais (zemākais) līmenis;

11.2. otrais (vidējais) līmenis;

11.3. trešais (augstākais) līmenis.

12. Katram valsts valodas prasmes līmenim ir divas pakāpes (A un B):

12.1. pirmā līmeņa A pakāpe — persona spēj elementāri sazināties par vienkāršām sadzīves tēmām, minimāli lieto profesionālo leksiku, lasa un saprot īsus, nesaistītus tekstus, sludinājumus, reklāmas, paziņojumus, prot uzrakstīt personālās ziņas;

12.2. pirmā līmeņa B pakāpe — persona spēj vienkāršos teikumos sazināties par sadzīves un profesionālām tēmām, lasa un saprot vienkāršus tekstus, prot aizpildīt tipveida dokumentus, veidlapas, rēķinus, kvītis;

12.3. otrā līmeņa A pakāpe — persona spēj risināt vienkāršu dialogu gan par sadzīves, gan profesionālām tēmām, lasa un saprot vienkārša satura tekstus, spēj uzrakstīt tipveida dokumentus, iesniegumus, pilnvaras, aktus, kā arī vienkāršus tekstus par sadzīves vai ar darbu saistītām tēmām;

12.4. otrā līmeņa B pakāpe — persona spēj brīvi sarunāties par ikdienas un profesionāliem jautājumiem, lasa un saprot dažāda satura tekstus, spēj uzrakstīt darbam nepieciešamos dokumentus, izziņas, pārskatus, protokolus, ziņojumus, aktus, kā arī izvērstus tekstus gan par sadzīves, gan darba tēmām;

12.5. trešā līmeņa A pakāpe — persona spēj brīvi sarunāties, diskutēt, izteikt savu viedokli gan par ikdienas, gan ar savu profesiju vai amatu saistītām tēmām, lasa un saprot dažāda satura un sarežģītības tekstus, spēj uzrakstīt ar iestādes, uzņēmuma pārvaldi saistītus dokumentus, lēmumus, līgumus, statūtus, amatu aprakstus, kā arī dažādus citus rakstus;

12.6. trešā līmeņa B pakāpe — persona spēj pilnīgi brīvi sazināties gan par ikdienas, gan ar savu profesiju vai amatu saistītām tēmām, spēj veidot sarunu atbilstoši situācijai, dažādos stilos, spēj variēt valodas izteiksmes līdzekļus, spēj uzrakstīt dažādas sarežģītības tekstus.

III. Valsts valodas prasmes

pārbaudes kārtība

13. Pārbaudāmās personas (turpmāk — persona) profesionālo un amata pienākumu veikšanai nepieciešamo valsts valodas prasmi novērtē komisija saskaņā ar tieslietu ministra apstiprinātiem metodiskajiem norādījumiem.

14. Pieteikties uz valsts valodas prasmes pārbaudi persona var telefoniski vai ierodoties personīgi pie komisijas sekretāra.

15. Komisija izvērtē personas runātprasmi, lasītprasmi un rakstītprasmi kopumā un nosaka tai atbilstošo valsts valodas prasmes līmeni un pakāpi.
16. Ierodoties uz valsts valodas prasmes pārbaudi, jāņem līdzi pase un kvīts par samaksāto valsts nodevu.
17. Ja persona ir tiesīga maksāt valsts nodevu samazinātā apmērā, uz pārbaudi jāņem līdzi dokuments, kas apliecina šīs tiesības.
18. Ja persona nenokārto valsts valodas prasmes pārbaudi vai pārkāpj tās kārtību, valsts nodeva netiek atmaksāta.
19. Ierodoties pārbaudes telpā, persona uzrāda personu apliecinošu dokumentu (pasi). Ja pārbaudi kārtot persona, kas jaunāka par 16 gadiem, tā komisijai uzrāda dzimšanas apliecību.
20. Ja valsts valodas prasmes pārbaudes laikā komisija konstatē, ka persona izmanto citas personas personu apliecinošu dokumentu, valsts valodas prasmes pārbaude tai tiek anulēta.
21. Pirms valsts valodas prasmes pārbaudes persona nodod komisijas sekretāram savu iepriekš iegūto valsts valodas prasmes apliecību, ja tāda ir.
22. Pārbaudē nav atļauts izmantot mācību grāmatas, vārdnīcas un citus mācību līdzekļus. Ja persona pārbaudes laikā pārkāpj pārbaudes noteikumus, atsakās atbildēt vai nenokārto pārbaudi, atkārtoti persona pārbaudi drīkst kārtot ne agrāk kā pēc diviem mēnešiem.
23. Personas runas prasmi novērtē intervijā (laiks 6–7 minūtes), nosakot personas valsts valodas prasmes līmeni sarunā par darbu, ar personas profesiju vai amatu saistītām tēmām.
24. Lasītprasmes un rakstītprasmes pārbaudei persona saņem tās profesijai vai amatam atbilstošus testa uzdevumus, pēc kuru izpildes nosaka personas valsts valodas prasmes pakāpi.
25. Pārbaudes norisi protokolē komisijas sekretārs. Protokola lapām jābūt numurētām, visām ailēm aizpildītām, protokolos nedrīkst būt svītrojumi, labojumi, dzēsumi.
26. Pēc valsts valodas prasmes pārbaudes persona parakstās protokolā.
27. Komisijas locekļi paraksta protokolu, kad valsts valodas prasmes pārbaude beigusies.
28. Komisijas sekretārs apzīmogo protokolu ar komisijas zīmogu un protokola kopiju nosūta Valsts valodas centram.
29. Valsts valodas prasmes apliecība saņemama pie komisijas sekretāra pēc pārbaudes. Pēc personas lūguma komisija apliecību nosūta ierakstītā vēstulē pa pastu.
30. Ja apliecība tiek nozaudēta, komisija apliecību izsniedz atkārtoti, ja kopš valsts valodas prasmes pārbaudes nokārtošanas nav pagājis gads.
31. Sūdzības par valsts valodas prasmes novērtējumu vai pārbaudes kārtības atbilstību normatīvajiem aktiem persona var iesniegt Valsts valodas centrā 10 dienu laikā pēc pārbaudes rezultātu saņemšanas.
32. Valsts valodas centra lēmumu par pārbaudes kārtības atbilstību normatīvajiem aktiem persona var pārsūdzēt tiesā normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

IV. Noslēguma jautājumi

33. No 1992. līdz 2000. gadam izdotās valsts valodas prasmes apliecības pēc šo noteikumu stāšanās spēkā ir derīgas, un valsts valodas prasmes pārbaude atkārtoti nav jākārt.